

Dokumenttyp: Plan
Antagen av: Kommunstyrelsen
Giltighetsperiod: Tills vidare
Diarienummer: 2023-000591 167
Sökord: krisledning, aktivering, höjd beredskap

Ledningsplan för extraordinära händelser och höjd beredskap i Ronneby kommun

Innehåll	
1. Inledning	3
2. Syfte	3
3. Ronneby kommuns krisberedskapsförmåga	3
3.1 Krishanteringens grundprinciper	4
4. Krishantering i fyra nivåer	5
4.1 Störning	5
4.2 Allvarlig händelse	5
4.3 Extraordinär händelse	6
4.4 Höjd beredskap	6
5. Kriskommunikation	6
6. Krisledning – anpassning av ordinarie ledning	6
6.1 Verksamhetens krisledning	6
6.2 Central krisledningsstab	6
6.3 Krisledningsnämnd	7
6.4 Krisstöd	7
7. Larmrutiner	8
8. Lokaler och utrustning	8
9. Aktivering av central krisledningsstab	8
9.1 När krisledningsstaben aktiverats	8
10. Samverkan	9
10.1 Säkerhetsledning	9
10.2 Krissamverkan Blekinge	9
11. Utbildning och övning	9
12. Avslut	10
12.1 Avveckling	10
12.2 Avlastning	10
12.3 Erfarenhetsgenomgång	10
13. Bilagor	12

1. Inledning

Enligt lagen (2006:544) om kommuners och Regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska alla kommuner ha en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Ronneby kommuns övergripande krishanteringsplan behandlar hantering av allvarliga och extraordinära händelser i fredstid samt om höjd beredskap om Sverige är i krigsfara enligt Lag (1996:1470) om totalförsvar och höjd beredskap. Krisledningsorganisationen ska i sådana fall anpassas enligt regeringsdirektiv.

2. Syfte

Det övergripande syftet med Ronneby kommuns krishanteringsplan är att säkerställa att kommunen har en god krishanteringsförmåga vid hot om eller inträffad störning, allvarlig händelse eller extraordinär händelse. Ronneby kommuns krishantering är organiserad i tre nivåer för att kunna anpassas efter händelsens art, omfattning samt kommunens geografiska områdesansvar.

3. Ronneby kommuns krisberedskapsförmåga

Ronneby kommun ska ha en generell förmåga att hantera olika typer av händelser oavsett orsak. Krisberedskapsförmågan planeras och organiseras utifrån kommunens identifierade samhällsviktiga verksamheter. Samhällsviktiga verksamheter ur ett krisberedskapsperspektiv är funktioner som under alla omständigheter måste fungera för att kommunen ska kunna tillhandahålla nödvändig service för våra invånare. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB har fastställt att en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor är att betrakta som samhällsviktig verksamhet:

- Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället skall kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

3.1 Krishanteringens grundprinciper

Ronneby kommuns krishantering bygger på tre grundprinciper:

- *Ansvarsprincipen* som innebär att de som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska också ha det under en kris.
- *Likhetsprincipen* betyder att verksamheter så långt det är möjligt ska skötas på samma sätt och på samma plats som under normala förhållanden.
- *Närhetsprincipen* innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av de som är närmast berörda. Det är i första hand kommunen som ansvarar för insatserna vid en krissituation. Först om deras insatser inte räcker till så sätts regionala och statliga insatser in.

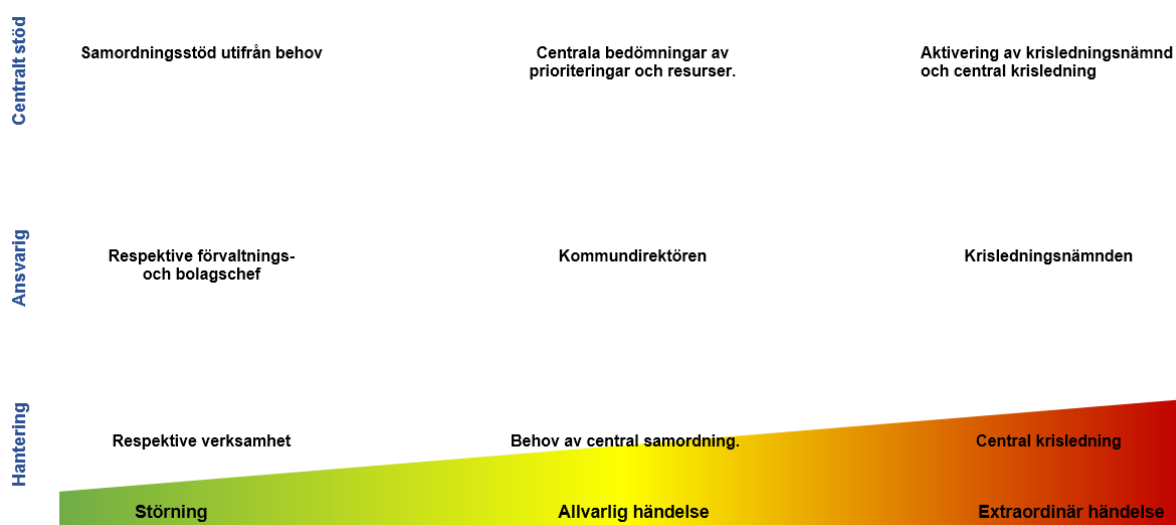
Kommunen har också *geografiskt områdesansvar* inom den egna kommunen och ska enligt lag (2006:544) verka för prioritering och samordning av de tvärssektoriella åtgärder som man behöver sätta in vid en extraordinär händelse. Alla kommuner är också ålagda att upprätta *risk- och sårbarhetsanalyser* som syftar till att få en uppfattning om vilka risker som föreligger och hur viktiga samhällsfunktioner påverkas av olika typer av händelser samt vad som kan göras för att minska konsekvenserna av en kris.

Ronneby kommuns Ledningsplan för extraordinära händelser och höjd beredskap i Ronneby kommun ska revideras minst en gång per mandatperiod. Planen ska fastställas i kommunstyrelsen under det första året i varje ny mandatperiod. Kris - och beredskapsstrategen ansvarar för att erforderliga revideringar genomförs och fastställs.

4. Krishantering i olika nivåer

Vid hot om eller inträffad händelse konstateras om händelsen klassas som en *störning i normal läge*, *allvarlig händelse* till *extraordinär händelse* (höjd beredskap hanteras som extraordinär händelse). Beroende på händelsens art så aktiveras olika funktioner i krishanteringsorganisationen. Grundprincipen är att verksamheten så långt som möjligt ska bedrivas i ordinarie former avseende organisation, ansvar och rutiner (se figur 1).

Figur 1. Organisering av krishanteringen i Ronneby kommun

4.1 Störning i normalläge

En störning påverkar den samhällsviktiga verksamheten i kommunen negativt men kan hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet i berörd förvaltning eller bolag. Samordningsstöd organiseras efter behov.

4.2 Allvarlig händelse

En allvarlig händelse berör flera verksamheter och kräver stöd och samordning på central nivå. Under en allvarlig händelse krävs ofta snabba beslut och mer omfattande mediehantering än i vardagen. Vid en allvarlig händelse aktiveras delar av den centrala krisledningsstaben. Aktivering av krisledningsnämnd bedöms inte nödvändig.

Ronneby kommun har provat ett speciellt arbetsätt som benämns *Stabsliknande arbetsätt*. Arbetet bedrivs enligt stabsmetodik men är friare i sin organisatoriska form. Grundbemanningen är en Samordnare, en Lägesbildshanterare och en Kommunikatör. Till gruppen knyts kompetenser beroende på händelsens karaktär och art. Ett snabbt och effektivt sätt att skapa lägesbild och en uppfattning om händelsen samtidigt som kommunikation snabbt kan nå ut.

4.3 Extraordinär händelse

En extraordinär händelse är en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen. En extraordinär händelse kan inte hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation utan kräver central samordning. Både den centrala krisledningsstaben och krisledningsnämndens ordförande aktiveras.

4.4 Höjd beredskap

En sådan händelse där regeringen bedömt att Sverige är i krig eller riskerar att angripas eller där krig pågår i omedelbar närhet. Höjd beredskap hanteras initialt på samma sätt som en extraordinär händelse. Både den centrala krisledningsstaben och kommunstyrelsens ordförande aktiveras. (under höjd beredskap är det kommunstyrelsen som är den nämnd som svarar för samordningen av insatserna)

5. Kriskommunikation

I den kommunövergripande kriskommunikationsplanen beskrivs hur kommunikationsarbetet ska organiseras vid kriser och extraordinära händelser. Se bilagor.

6. Krisledning – anpassning av ordinarie ledning

6.1 Verksamheternas krisledning

Vid en störning, allvarlig eller extraordinär händelse ligger ledningsansvaret kvar hos den verksamhet som har ansvaret under normala förhållanden, så långt det är möjligt. Varje förvaltning och bolag ska fastställa en krishanteringsplan som beskriver den egna krisledningsorganisationen samt är förenlig med denna plan för att kunna tillgodose effektiv krishantering. Kommunala nämnder och bolag ansvarar för att krisledningsorganisationen i respektive förvaltning eller bolag är utbildad och övad för att klara de uppgifter de ställs inför vid en allvarlig eller extraordinär händelse.

6.2 Central krisledningsstab

Ronneby kommuns centrala krisledningsstab aktiveras i de fall en kris inte kan hanteras av den drabbade verksamheten. Krisledningsstaben samordnar den kommunala verksamheten och bedömer vilka resurser som bör avsättas för att hantera händelsen. Vid allvarliga och extraordinära händelser är krisledningsstaben en beredningsgrupp till kommundirektören och när så behövs till kommunstyrelsens arbetsutskott alternativt till krisledningsnämnden. Kommundirektören är ansvarig för att den centrala krisledningsstaben arbetar effektivt för att säkerställa att kommunen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Krisledningsstabens arbete leds av en stabschef och gruppens huvudsakliga uppgifter är att:

- Inhämta och analysera för händelsen relevant information samt bereda underlag för beslutsfattande
- Skapa och upprätthålla en samlad lägesbild av händelsen
- Ta emot och bearbeta inkommande information
- Bedöma utvecklingen på sikt samt planera för alternativ händelseutveckling
- Snabb, korrekt och tillförlitlig kriskommunikation via relevanta kanaler
- Samverka med berörda aktörer internt och externt
- Dokumentera händelsens förlopp samt vidtagna åtgärder och beslut

Kommundirektören ansvarar för staben. Till sin hjälp har han stabschef som på kommundirektörens uppdrag bemannar upp den centrala krisledningsstabens och anpassar den efter händelsens art samt att arbetet organiseras så att det finns möjlighet till god uthållighet över tid. Stabens funktioner, ansvar och uppgifter beskrivs i sin helhet i en särskild arbetsinstruktion. Se bilagor.

6.3 Krisledningsnämnd

Ronneby kommun har en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. Krisledningsnämnden är en politiskt sammansatt grupp som består av de personer som ingår i kommunstyrelsens arbetsutskott och dess ersättare. Vid extraordinära händelser kan krisledningsnämnden besluta att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder. Nämnden utgör den strategiska ledningen och beslutar i frågor av principiell och övergripande karaktär. Nämndens befogenheter styrs av lagen (2006:544) om extraordinära händelser samt reglementet för krisledningsnämnden där lagens intention förtydligas och som utgör styrdokument vid extraordinära händelser.

6.4 Krisstöd

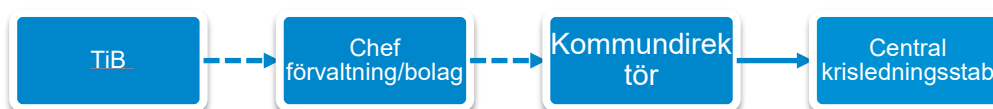
Kommunen har en beredskap för krisstöd och psykosocialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer (POSOM). Vid hot om eller inträffad händelse kan chefen för Vård och Omsorgsförvaltningen tillika ordförande för ledningsgruppen i POSOM själv eller i samråd med ledningsgruppen besluta om aktivering av POSOM-gruppen. För rutiner/checklistor för krisstöd se bilaga.

7. Larmrutiner

Larm om hot om eller inträffad händelse kommer normalt från SOS Alarm, Räddningstjänsten eller annan TiB funktion (Regionen eller Länsstyrelsen)

till kommunens Tjänsteman i Beredskap (TiB). Ronneby kommun och Karlskronas kommun har en gemensam TiB funktion som bemannas av tre personer vardera per kommun. TiB:s agerande vid larm regleras i TiB-instruktionen. När TiB får larmet görs en bedömning av situationen och om kommunen bedöms behöva agera. TiB informerar i första hand berörd chef för kommunal förvaltning eller bolag samt håller kommundirektör och i förekommande fall även Kommunstyrelsens ordförande underrättade. Vid störning agerar berörd chef enligt förvaltningen/ bolagets rutiner. Vid allvarlig händelse eller extraordinär händelse informerar/konsulterar chef för förvaltning eller bolag kommundirektören som beslutar om hela eller delar av den centrala krisledningsgruppen ska aktiveras. Kommer ett besked om höjd beredskap hanteras det enligt rutin för extraordinär händelse.

Figur 2. Larmrutin vid allvarlig eller extraordinär händelse

8. Lokaler och utrustning

Enligt likhetsprincipen ska den centrala krisledningsstaben bedriva sitt arbete på samma plats som under normala förhållanden, så långt det är möjligt. Vid kriser och extraordinära händelser finns särskilda sammanträdesrum förberedda för krisledningsstaben. Vidare instruktioner återfinns i rutiner för central krisledningsstaben (checklistor, rollkort samt övriga underlag för att bedriva stabsarbete)

9. Aktivering av central krisledningsstaben

Beslut om att aktivera kommunens centrala krisledningsstab kan fattas av kommundirektör eller dennes ersättare. Om ovan nämnda funktioner inte går att nå kan beslut om aktivering av central krisledningsstaben fattas av Stabschefen.

För inkallelse av kommunens centrala krisledningsstab ska särskild instruktion tillämpas. Instruktioner samt aktuella kontaktuppgifter finns i bilaga. Det kan inledningsvis vara svårt att bedöma om inträffade händelser är att betrakta som allvarliga eller extraordinära. Huvudregeln är hellre aktivera organisationen en gång för mycket än en gång för lite. Om händelsen efteråt visar sig vara av mindre allvarlig karaktär blir inkallelsen ändå en bra övning och erfarenhet.

9.1 När krisledningsstaben aktiverats

När beslut om att aktivera den centrala krisledningsstaben har fattats ska stabschefen göra en bedömning av resursbehovet i gruppen och upprätta en bemanningsplan. Efter beslut av kommundirektör anpassas

krisledningsorganisationen efter vilken roll kommunen får vid händelsen. Kommunens roll i det inledande skedet kan vara att följa händelseutvecklingen, samverka med övriga berörda aktörer samt rapportera lägesbild till Länsstyrelsen. Beslut om att aktivera krisledningsorganisationen ska meddelas kommunstyrelsens ordförande.

10 Samverkan

10.1 Säkerhetsledning

Ronneby kommun har en *säkerhetsledning* som sammanträder en gång per kvartal (oftare vid behov) och bereder strategiska frågor som rör kommunens säkerhetsarbete och krisberedskap. Kommunens säkerhetsledning utgörs av Kommundirektören, Säkerhetsskyddschef, Kris-och beredskapsstrateg, Trygghetssamordnare, HR-chef, IT-chef, Chef för strategisk utveckling och Chef Teknik-Fritid-Kultur. Vid behov kallas även chefer för kommunens förvaltningar och bolag, eventuella specialistkompetenser samt externa samverkansaktörer.

10.2 Krissamverkan Blekinge

I Blekinge län har länsstyrelsen, kommunerna, räddningstjänsterna, Regionen, polismyndigheten och Försvarsmakten tagit fram en modell för krissamverkan som bygger på en gemensam värdegrund och regleras i ett samverkansavtal mellan parterna. Genom gemensamma metoder och nätverk byggs förmågan upp innan en händelse inträffar. Vid en kris kan berörda aktörer snabbt kallas samman till ledningssamverkan för att samordna insatserna. Tillsammans skapar vi tidigt en samlad lägesbild och kan effektivisera krishantering utifrån medborgarfokus. Efter en kris utvärderas insatserna för att dra lärdomar och förbättra den samlade förmågan att hantera nästa kris.

11. Utbildning och övning

Syftet med utbildning och övning i krishantering är att stärka organisationens förmåga att hantera kriser och extraordinära händelser och därmed säkerställa att kommunen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Förtroendevalda och personal inom Ronneby kommuns krisledningsorganisation ska enligt lagen (2006:544) om extraordinära händelser kontinuerligt utbildas och övas för att klara de uppgifter som de ställs inför vid extraordinära händelser. Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunens centrala krisledningsstab och krisledningsnämnd har erforderlig utbildning. Övriga nämnder och bolag ansvarar för att respektive förvaltning eller bolag har en krishanteringsorganisation som är utbildad och har övat för att klara de uppgifter de ställs inför vid en allvarlig eller extraordinär händelse och kan fullgöra sitt ansvar om att upprätthålla kommunens samhällsviktiga verksamhet.

Behovet av utbildningar och övningar för kommunens övriga verksamheter ska initieras av verksamhetsansvarig och planeras i samråd med kommunens kris -och beredskapsstrateg.

Planerade utbildningar och övningar ska beskrivas i utbildnings- och övningsplanen som fastställs i början av varje mandatperiod. Uppföljning av genomförda aktiviteter sker årligen.

12. Avslut

Efter den akuta krishanteringen behövs metoder för avveckling och erfarenhetsgenomgång för att verksamheten ska kunna återgå till det normala och säkerställa att viktiga erfarenheter tas tillvara.

12.1 Avveckling

Vid en extraordinär händelse inleds en avvecklings- och återställningsfas då krisledningsnämnden i samråd med kommundirektör beslutar att en extraordinär händelse inte längre föreligger och behovet av krisledningsnämnd inte längre finns. Ordinarie ansvar och befogenheter återgår då till respektive nämnd och förvaltning.

När beslut om avslut och återgång till normal organisation har fattats ska följande beaktas:

- att avvecklingen sker successivt, framför allt kriskommunikationen
- att överlämning av personal till ordinarie tjänstgöring föregås av dialog om behov av ledighet, information och/eller debriefing.
- att dokumentation av händelsens avslutas och diarieförs
- att krishanteringsinsatsen utvärderas

12.2 Avlastningssamtal

Avlastningssamtal används för individer eller grupper som har varit utsatta för onormalt påfrestande händelser. Syftet är att reducera stressreaktioner, att påskynda återhämtningsprocessen och identifiera de personer som är i behov av ytterligare stöd. Ju tidigare åtgärder i form av psykologisk bearbetning sätts in efter en traumatisk händelse, desto lägre är risken att varaktiga psykiska besvär utvecklas. Ansvarig chef ska se till att personal får det stöd de behöver.

12.3 Erfarenhetsgenomgång

För att tillvara ta viktiga erfarenheter från en kris eller extraordinär händelse ska en utvärdering av krisledningsorganisationens hantering av händelsen påbörjas snarast efter den direkta krisen. Ansvar för att erfarenheter tas tillvara har samtliga inblandade och utvärderingens omfattning avgörs av händelsens art.

För att göra en heltäckande erfarenhetsgenomgång ska följande beaktas:

- samla in material i form av dokument, loggbok och redovisningar

- intervjua personal som har deltagit i krisledningsarbetet
- samla in synpunkter från samverkande myndigheter och organisationer
- gör en översyn av behov av revideringar av planer, utbildningar eller övningar
- gör en ekonomisk utvärdering av händelsen

13. Bilagor

Bilagorna är levande dokument och under omarbetning. Delar av arbetet styrs av yttre faktorer samt tillgängliga resurser.

Vissa handlingar innehåller uppgifter som kan omfattas av sekretess.

Exempel på bilagor är:

- Krisledningsstabens organisering (enligt NATO-modellen)
- Rutiner och checklistor för centrala krisledningsstaben (rollkort, stabsmetodstöd, etc.)
- Inkallningsrutiner och kontaktlistor
- Rutin och checklistor för Krisstöd (POSOM)
- Lokaler och utrustning
- Kriskommunikationsplan
- Plan för hur lokal ISF ska genomföras